

İZLEM.

İZLEM. 22

22 Sayımız yeni haberlerle karşınızda...

Bu sayımızda Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'ndan ilginç bir belirlemeye yer verdik. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, eşini trafik kazasında kaybeden 43 yaşındaki dul kadının tekrar evlenme ihtimalinin düşük olduğu gerekçesiyle verilecek "destekten yoksun kalma tazminatının" yüksek belirlenmesine hükmetti. Haberin ayrıntılarını bültenimizde okuyabilirsiniz.

Bir başka haberimiz ise kapatılan Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'ne (Ulucanlar), mahkumların sayım vermemesi gerekçe gösterilerek 26 Eylül 1999'da düzenlenen, vücutlarında ağır darp izleri de bulunan 10 mahkumun silahla vurularak öldürüldüğü operasyonun

yıldönümünde verilen tartışmalı karar hakkında..

Kadın cinayetlerinin büyük bölümünde katillere uygulanan "tahrik indirimi" ayıbından kurtulamayan Türkiye'de, bu kez de Kürtçe şarkı söylediği için 31 yaşında öldürülen Emrah Gezer'e ateş eden polis memuruna "tahrik" indirimi yapıldı. Konuyla ilgili ayrıntıları yerel kararlar bölümünde okuyabilirsiniz.

Bültenimizde yer alan bir başka üzücü karar da Yargıtay 8. Ceza Dairesi'nden. Gazete dağıtımı yaparken gözaltına alınan, önce karakolda, sonra cezaevi girişinde işkence gören, daha sonra da cezaevinde işkenceyle öldürülen Engin Çeber davasında, Bakırköy 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nin verdiği tarihi kararı bozdu. Dairenin verdiği karara göre, dava yeni avukatlarla sil baştan yeniden görülecek. Bu süreçte,

Çeber'i işkenceyle öldürdüğü için ilk yargılamada müebbet hapse mahkum edilen ve 3 yıldır tutuklu bulunan 4 cezaevi görevlisi, uzun tutukluluğu sınırlayan düzenlemeler nedeniyle tahliye olabilecek.

22 sayımızın belki de tek sevindirici haberi hasta tutukluya refakatçi ve ziyaretçi hakkının verilmesiyle ilgili. Sağlık Bakanlığının yayınladığı genelgeye göre, artık hastanede yatarak tedavi gören tutuklu ve hükümlülerin yanında, hekim raporuyla eşi, annesi, babası, kardeşi ya da çocuğu refakatçi kalabilecek, tutuklu ve hükümlüler hastanelerde ziyaretçi kabul edebilecek. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden ise iki karar yer alıyor bu sayımızda. İlk karar Kocaeli Alemdar ve Kocaeli Tepecik Vergi Müdürlüklerinde memur olarak çalışan Akın Şişman, Sedat Altun, Mehmet Necmettin Araz

ve Hasan Turanlı hakkında, üyesi oldukları KESK'in 1 Mayıs kutlamalarına ilişkin afişlerini işyerinde sendika duyuruları için ayrılan yerin dışında bir yere astıkları gerekçesiyle disiplin soruşturması hakkında.

İkinci karar ise 20 Nisan 2001'de, Veysel Şahin'in 1994'te mahkûm olduğu hapis cezasının infazı için kaldığı F tipi cezaevinde gerçekleştirilen açlık grevi sırasında idareye karşı ayaklanmak suçundan dava açılmasıyla ilgili.

Keyifli Okumalar!

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'ndan İlginç Belirleme:

41-50 Yaş Aralığındaki Dul Eşin Evlenme Şansı Yüzde 2

İZLEM

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, eşini trafik kazasında kaybeden 43 yaşındaki dul kadının tekrar evlenme ihtimalinin düşük olduğu gerekçesiyle verilecek “destekten yoksun kalma tazminatının” yüksek belirlenmesine hükmetti.

Eşi trafik kazasında ölen 3 çocuk annesi bir kadın,

trafik kazasına neden olan kişi ve sigorta şirketi hakkında, destekten yoksun kalma zararının karşılanması için maddi ve manevi tazminat davası açtı. Davayı görüşen Samsun 1. Asliye Hukuk Mahkemesi davacı kadın için 88 bin 344 TL, üç çocuğu için de toplam 33 bin 351 TL maddi, toplam 30 bin TL de manevi tazminat ödenmesine karar verdi. Mahkeme, bu miktarın 50 bin TL'sinden sigorta şirketini, kalan kısmından da trafik kazasına sebep veren otobüsün sürücüsü ve şirketini sorumlu tuttu.

Evlenme Şansı Yok

Yerel mahkeme kararında, davacı kadının ölen eşinin aktif dönem ve emekli dönemindeki gelirlerinden yoksun kaldığına ve yaşı ile çocuk sayısına göre evlenme şansının bulunmadığına" işaret edilerek, "destekten yoksun kalma tazminatının" bu durumlar gözetilerek belirlendiği ve tazminat miktarında indirim gidilmediği vurgulandı. Mahkeme, ölen kocanın aylık maaşı dışında, çalıştığı kurumdan aldığı döner sermaye gelirlerini de kadının yoksun kaldığı gelir gibi değerlendirdi.

"Dul eşin, evlenme ihtimaline göre indirim yapılmalı"

Davacı otobüs şirketi ve sigorta şirketinin kararı temyiz etmesi üzerine dosya Yargıtay 4. Hukuk Dairesi tarafından görüşüldü. Daire, "Davacı kadının yaşı, çocuk sayısı ve ülke koşulları gözetildiğinde yeniden evlenme şansı bulunduğunun kabul edilmesi" gerektiğini belirterek, yerel mahkemenin kararını bozdu. Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin bozma kararında, "Davacı eşin belirlenecek evlenme şansı oranında indirim yapılması gerekir.

Davacı eşin evlenme şansı nedeniyle herhangi bir indirim yapılmamış olması usul ve yasaya uygun düşmediğinden kararın bozulması gerekmiştir" denildi. Daire, döner sermaye gelirinin de "destekten yoksun kalma zararı" içinde hesaplanmasını hukuka uygun bulmayarak, döner sermaye gelirinin aylık maaş gibi değerlendirilmesini de bozma nedeni saydı.

Şansı yüzde 2

Samsun 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin ilk kararında direnmesinin ardından dosya Yargıtay Hukuk Genel Kurulu tarafından görüşüldü. Kurul, destekten yoksun kalan eşin, yeniden evlenme olasılığının hesaplanarak tazminatta indirim yapılmasının hukuka uygun olacağına, dul eşin yeniden evlenme şansının belirlenmesinde Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin (AYİM) kullandığı tablodan yararlanılması gerektiğini vurguladı. AYİM'in kullandığı tabloya göre 41-50 yaş aralığındaki dul eşin evlenme şansının yüzde 2, 18 yaşından küçük her bir çocuk için evlenme şansından yüzde 5 indirim yapılmasının öngörüldüğü belirtilen Kurul kararında, "Davacı dul eşin dava tarihindeki yaşı, çocuk sayısı, AYİM tablosu, sosyal ve ekonomik durumu ile ülke ve yöre koşulları dikkate alındığında, yeniden evlenme şansının bulunmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır. Dul eşin yeniden evlenme şansının bulunmadığı gerekçesiyle tazminattan bir indirim gidilmesine yer olmadığına ilişkin direnme usul ve yasaya uygun bulunmuştur" denildi.

Oybirliğiyle onama

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, davacı dul eşin yeniden evlenme şansının bulunmadığına ilişkin kısmı oy birliğiyle onadı. Kurul kararında, döner sermaye gelirinün ölen kişinin mal varlığında artış sağlayacağını, bu kişinin ölümüyle mal varlığındaki artışın engellendiğine işaret ederek, "Döner sermaye gelirinün murisin gelirinüne dahil edilerek, destekten yoksun kalma zararının hesaplanmasında usul ve yasaya aykırı bir yön olmayıp, bu kısma ilişkin direnme kararının onanması gerekir" değerlendirmesinde bulundu. Kurul, destekten yoksun kalma tazminatı hesabında döner sermaye gelirinün de dikkate alınması gerektiğine ilişkin kısmı ise oy çokluğuyla onadı.

Davalı sigorta şirketi ve otobüs firmasının Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun onama kararlarına karşı yaptığı karar düzeltme istemleri de kurul tarafından reddedildi.

Ulucanlar Adaleti

İZLEM

Kapatılan Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'ne (Ulucanlar), mahkumların sayım vermemesi gerekçe gösterilerek 26 Eylül 1999'da düzenlenen, vücutlarında ağır darp izleri de bulunan 10 mahkumun silahla vurularak öldürüldüğü operasyonun yıldönümünde yargıdan tartışma yaratacak kararlar çıktı. Daha önce operasyonda ölen Ahmet Savran'ın ailesine tazminat ödenmesine karar veren Danıştay'ın, aynı operasyonda yaşamını yitiren Önder Gençaslan'ın ailesine tazminat ödenmesi talebini reddetmesi tartışma yaratmıştı. Danıştay, bu kez de operasyonda ölen mahkumlardan İsmet Kavaklıoğlu için tazminat ödenmesi talebini reddetti. Talebi önce yerinde bulan Danıştay, karar düzeltme aşamasında önceki hükmünü değiştirdi. Operasyondan sonra, operasyonu gerçekleştiren askerler hakkında idare mahkemesinin kararıyla soruşturma açılabilmiş, Ankara Başsavcılığı, istisnai bir düzenlemeye başvurarak, ceza talebi olmayan bir madde üzerinden iddianame hazırlamıştı. Bu davanın beraatle sonuçlanması üzerine, mahkumların aileleri ve avukatları, adalet için, gözünü AİHM'ye çevirdi.

Ulucanlar Cezaevi'ne 1999'da düzenlenen operasyonun üzerinden 12 yıl geçti. Ancak aradan geçen sürede, 10 mahkumun ölümü konusunda çelişkili yargı kararları verilirken, operasyona katılan hiçbir güvenlik görevlisi ceza almadı.

Ölüme göre değişir

Ölen mahkumlardan Önder Gençaslan, Habib Gül ve son olarak İsmet Kavaklıoğlu'nun ailelerinin açtığı davalarda Danıştay, "son dakika" başvurularıyla tazminat taleplerini reddetti.

Ankara 5. İdare Mahkemesi, Kavaklıoğlu'nun başvurusu üzerine, cezaevinde bulunan kişilerin yaşama hakkının korunmasının devletin yükümlülüğünün altında olduğunu belirterek, olası "onlar isyan etti" savunmasını da ortadan kaldıran, "Olayda direniş sırasında mahkumların güvenlik güçlerine saldırırken, kullandıkları taş, demir, sopa gibi aletlerle, her türlü ateşli silahın mahkumlarca temini ile mahkumların yaşamını yitirmesinde idarenin ağır hizmet kusuru bulunmaktadır" ifadelerini kullandı. Mahkeme, idarenin "ağır hizmet kusuru" nedeniyle aileye toplam 5 bin TL tazminat ödenmesi gerektiğine karar verdi. Danıştay 10. Daire de idare mahkemesinin kararını onadı. Kararda, cezaevine müdahalenin zorunlu olduğu ancak yapısal sorunların hizmet kusuru olarak değerlendirilmesi gerektiği kaydedildi. Dairenin bu kararına İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı itiraz ederek, karar düzeltme talebinde bulundu.

Karar düzeltildi

Karar düzeltme talebi üzerine yapılan incelemede daire, ilk kararıyla çelişen bir karara imza attı. Danıştay, bu kez, olayda devletin bir kusuru olmadığını ve bu nedenle aileye tazminat verilmesinin hukuka uygun olmayacağını belirtti. Kararda, buna gerekçe olarak, tutuklu ve hükümlülerin sayım vermeme, arama yaptırmama, duruşmalara katılmama ve cezaevi içinde örgütlenme ve silahlanma faaliyetleri içinde yer almaları gösterildi. Yerel mahkemenin ilk kararında direnmesine rağmen Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu ölen mahkumların müdahaleye zemin hazırladığını savunarak idarenin kusuru olmadığını hükmetti. Bu karara karşı muhalif kalan 12 hakim ise müdahalenin ölçsüz olduğunu savundu.

Son dakika düzeltmesi

Danıştay, Kavaklıoğlu'nda olduğu gibi Gençaslan

ve Gül'ün ailelerinin açtıkları davalarda da önce tazminata hükmetmiş karar düzeltme başvurusu üzerine bu kararını kaldırmıştı. Yüksek yargının, karar düzeltme başvurularında nadiren ilk karardan vazgeçmesi nedeniyle 3 ayrı dosyada aynı sürecin yaşanması da dikkati çekti. Buna karşılık, Danıştay, diğer 3 mahkum gibi öldürülen Ahmet Savran'ın ailesinin açtığı davada, anne ve babaya 10'ar bin TL tazminat ödenmesini hukuka uygun buldu.

Görevlerini yaptılar

Ankara Başsavcılığı da olayla ilgili ilk davayı mahkumlar aleyhine açmıştı. İddianamede, 86 mahkumun toplam 12 bin 130 yıla kadar hapsi istendi. Ölen 10 mahkumdan 5'inin arkadaşları, 5'inin ise jandarma tarafından öldürüldüğü belirtildi. Başsavcılığın jandarmalar hakkında soruşturma açmak için başvurduğu Ankara Valiliği ise yargılama izni vermedi. Avukatların itiraz ettiği karar İdare Mahkemesi kaldırdı. Dava açmak zorunda kalan başsavcılık, olaydan 1 yıl sonra hazırladığı iddianameyi tartışma yaratan bir maddeye dayandırdı. İddianamede, sanıkların eski TCK'nın 49. maddesinde yer alan ve suçlu bulunmalarının mümkün olmadığı "Kanunun bir hükmünü veya infazı zaruri emri ifa" düzenlemesine göre yargılanmaları talep edildi. Karar, 24 Eylül 2008'de çıktı. Savcılık, ceza istemi olmadan yargılanan sanıkların tümünün beraatini istedi. Mahkeme ise ölüm ve yaralama sabit olduğu için beraat kararı vermedi. Mahkeme, iddianamede belirtildiği gibi, eski TCK'nın 49. maddesine göre olayın "kanunun bir hükmünü veya infazı zaruri bir emri ifa sırasında" meydana geldiği için sanıklara ceza verilmesine yer olmadığına hükmetti. Böylece aralarında Albay Öz'ün de bulunduğu jandarmalar "görevlerini yapmış" sayıldı. Aileler, son çare olarak AİHM'ye başvurdu. İHM'nin davayla ilgili kararını kısa süre içerisinde açıklaması bekleniyor.

“Tahrik Ülkesinde” Gelineen Son Nokta: “Bilinçli Söylememiştir”

İZLEM

Kadın cinayetlerinin büyük bölümünde katillere uygulanan “tahrik indirimi” ayıbından kurtulamayan Türkiye’de, bu kez de Kürtçe şarkı söylediği için 31 yaşında öldürülen Emrah Gezer’e ateş eden polis memuruna “tahrik” indirimi yapıldı. Mahkeme, kararının gerekçesinde, Kürtçe şarkı mırıldanan gruba hakaret eden ve olayları başlatan Sinem Uludağ’ın sözleri için “alkollü olan kişinin söylediği sözlerin bilinçli olarak söylendiğinden söz edilemeyeceği” yorumunu yaptı. Mahkeme, Uludağ’ın yönlendirmesiyle Emrah Gezer’i öldürdüğü iddia edilen polis memuru Serkan Akbulut’un cezasında tahrik indirimi yapmasını ise karşı tarafın havaya ateş açmasıyla açıkladı. Mahkeme, havaya ateş ettiği gerekçesiyle Gezer’in ağabeyini cezalandırırken, buna karşılık öldürücü biçimde ateş eden ve Emrah Gezer’in ölümüne, olayla alakasız bir kişinin yaralanmasına neden olan Akbulut’un “tehdit ve tahrik” altında olduğu için bu eylemde bulunduğunu belirtti.

Ankara’da Hoşdere Caddesi’nde bir barda, 27 Aralık 2009’da yaşanan olay, kamuoyunun gündemine Kumkapı Cinayeti davası

ile gelen Zeynep Uludağ'ın kardeşi Sinem Uludağ'ın sözleriyle başladı.

Bar boşalmıştı

Ankara 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nin gerekçeli kararında anlatımlarına yer verilen görgü tanıklarının ifadelerine göre, barın büyük ölçüde boşaldığı ve sadece iki masanın kaldığı 05.00 sıralarında, Sinem Uludağ, sesli biçimde şarkı söylemeye başladı. Uludağ'ın şarkısının bitiminin ardından, Emrah Gezer, Ramazan Gezer, Tülay ve Gülay Türk kardeşlerin bulunduğu yandaki masada şarkı söylenmeye başladı. Tülay ve Gülay adlı kardeşler, bar sahibinin anlatımına göre, bir Kürtçe şarkıyı mırıldanarak söyledi.

“Dinlemek istemiyorum ulan”

Bu sırada, yan masadaki Sinem Uludağ, “Buradada mı bizi buldu Kürtler. Nereye gitsek karşımıza çıkıyor. Ben Kürtçe şarkı dinlemek istemiyorum lan” diye bağırdı. Bunun üzerine, Ramazan Gezer, “Sen yüksek sesle söylüyordun. Biz sana karışmadık” diye yanıt verdi. Uludağ'ın, “Siz terörist misiniz, PKK'lı mısınız?” diye bağırması üzerine olaylar büyüdü. Bar sahibinin anlatımına göre, Sinem Uludağ, masasındaki bütün bardak ve tabakları yere fırlatırken, bir bardağı da yandaki masaya attı. Bar çalışanları bunun üzerine, Sinem Uludağ, Levent Akbulut ve kardeşi polis memuru Serkan Akbulut'u dışarıya çıkardı.

Öldürücü ateş

Öldürülen Emrah Gezer'in ağabeyi Ramazan Gezer'in iddiasına göre, kendileri de bir süre sonra dışarı çıktı. Burada, Sinem Uludağ ve Akbulut kardeşlerin kendilerini beklediklerini gördü. Ramazan Gezer'in iddiasına göre, Sinem Uludağ'ın, burada çıkan kavga sırasında “Ne biçim erkeksiniz, sıkın bunlara” demesi üzerine, Serkan Akbulut, kardeşini öldürdü.

Mahkeme ise bardan çıkarken, Gülay Türk'ün Sinem Uludağ'a tokat attığını, Ramazan Gezer'in, ruhsatsız silahının kabzasıyla Sinem Uludağ'ın sırtına vurduğunu, dışarıda Serkan Akbulut'un Sinem Uludağ'ı taksiye bindirirken ağabeyi Levent Akbulut'un diğer grup tarafından darp edildiğini gördüğünü, Ramazan Gezer'in havaya ateş etmesi üzerine panik olarak tahrik ve tehdit altında

silahını ateşlediğini, böylece Emrah Gezer'i öldürüp, olayları yatıştıran bir taksiciyi yaraladığını kabul etti. Mahkeme, kararını bu kabul üzerinden oluşturdu.

Tahrik indirimi

Mahkeme, polis memuru Serkan Akbulut'u, takdiri indirim maddesinin uygulanmasıyla birlikte Emrah Gezer'i, "beylik tabancasıyla tahrik altında öldürmek" suçundan 16 yıl 8 ay, olay yerinde bulunan Zafer Şimşek'i "beylik tabancasıyla yaralamak suçundan"da 2 yıl 9 ay 10 gün olmak üzere, toplam 19 yıl 5 ay 10 gün hapis cezasına mahkum etti.

Olay sırasında Akbulut'un yanında olan ve Akbulut'u Gezer'i öldürmesi için azmettirmek ve Gezer'in yanındakilere hakaret etmek suçlarını işlediği iddia edilen Sinem Uludağ ise bu suçlardan beraat etti. Davada, olay sırasında Gezer'in yanında bulunan ağabeyi Ramazan Gezer ve Gülay Türk ise Sinem Uludağ'ı yaralamak suçlarından cezalandırıldı.

Bilinçli söylememiştir

Gerekçeli kararda, Kürtçe şarkı mırıldandığı için "PKK'lı olmakla suçlanan ve hakaret edilen" Emrah Gezer, ağabeyi ve kız arkadaşlarının, buna gösterdikleri tepki, "tahrik" sayıldı. Kararda, bar çıkışında bekleyerek yanındaki polis Serkan Akbulut ve ağabeyine "Bunlara sızmazsanız adam değilsiniz" dediği iddia edilen Sinem Uludağ'ın bu sözleri söylediği iddiasının "soyut" olduğunu belirtirken, Kürtler'e yönelik hakaretleri için ceza vermesine rağmen, "alkollü olan kişinin söylediği sözlerin bilinçli olarak söylendiğinden söz edilemeyeceği" yorumu yapıldı. Kararda, Akbulut'un bu nedenle adam öldürdüğünün kabul edilemeyeceği de belirtildi. Kararda, havaya ateş açtığı için cezalandırılan Ramazan Gezer ile ilgili hüküm, "tevilli beyanlara ve el svaplarına" dayandırılırken, Gezer'e iyi hal indirimi bile yapılmadı. Mahkeme, bu cezaları verdiği Ramazan Gezer'in havaya ateş ettiğini net biçimde karar altına almasına rağmen, öldürecek biçimde ateş eden polis memuru Serkan Akbulut'un bu eylemini "tahrik ve tehdit" altında yaptığını karar verdi.

Çeber Davası Silbaştan: İşkencecilere Tahliye Yolu

GÖKÇER TAHİNCİOĞLU Ankara

Yargıtay 8. Ceza Dairesi, gazete dağıtımını yaparken gözaltına alınan, önce karakolda, sonra cezaevi girişinde işkence gören, daha sonra da cezaevinde işkenceyle öldürülen Engin Çeber

davasında, Bakırköy 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nin verdiği tarihi kararı bozdu. Daire, 60 sanıklı davada, 49 sanığın devlet tarafından tutulan avukatlarının, sanıklar arasındaki menfaat çatışmasına rağmen aynı olmasını bozma gerekçesi saydı. Karara göre, dava yeni avukatlarla silbaştan yeniden görülecek.

Bu süreçte, Çeber'i işkenceyle öldürdüğü için ilk yargılamada müebbet hapse mahkum edilen ve 3 yıldır tutuklu bulunan 4 cezaevi görevlisi, uzun tutukluluğu sınırlayan düzenlemeler nedeniyle tahliye olabilecek. Çeber'in avukatları, yargılamanın daha da uzaması halinde işkenceci polislerin dosyasının da zamanaşımına girebileceğini iddia ederken, yargılama aşamasında mahkemeyi menfaat çatışması konusunda uyardıklarını ancak uyarılarına rağmen mahkemenin bir işlem yapmadığını kaydetti. Yargıtay kararında, örneğine az rastlanır biçimde, bu kez hakimlerin eksik imzası değil, kısa karara başkan yerine tüm üyelerin imza atması bozma gerekçesi sayıldı. Yargıtay 8. Ceza Dairesi, Çeber'in, 2008'de Metris Cezaevi'nde işkenceyle öldürülmesine ilişkin davanın temyiz incelemesini tamamladı.

Fazla imza rahatsız etti

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Yargıtay 8. Ceza Dairesi'ne gönderdiği tebliğnamede, dosyanın usulden bozulmasını isterken, bu talebinin gerekçelerini şöyle sıralamıştı:

- Kısa karara sadece mahkeme başkanının imza atması gerekmesine rağmen üyelerin de imza atması.
- 60 sanıklı davada, farklı iddialarla yargılanan 49 sanığın avukatlarının, sanıklar arasında menfaat çatışması bulunmasına rağmen, ayrı ayrı müdafiler tarafından temsil edilmeleri gerekirken aynı müdafiler tarafından temsil edilmeleri.

Daire aynen uydu

Dosyayı görüşen Yargıtay 8. Ceza Dairesi de mahkemenin kararının esasına girmeden, tebliğnamede yazan bozma gerekçelerini yerinde buldu ve kararı usulden bozdu. Daire, kısa kararını dün açıkladı.

Silbaştan yargılama

Dairenin kararına göre, Çeber dosyası silbaştan yeniden görülecek. Heyeti büyük ölçüde değişen ve sadece gerekçeli karar yazarak dosyayı Yargıtay'a göndermesi 8 ay süren Bakırköy 14. Ağır Ceza Mahkemesi, dosyayı en baştan yeniden ele alacak. Bu süreçte, Yargıtay'ın kararı, sanıklar adına avukat tutan Ada-

let Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı gibi kurumlara gönderilecek ve yeni avukat tahsisi istenecek. Karar, bütün sanıklara da gönderilecek. Yeni avukatların da dosyayı incelemelerinin ardından yargılamaya en baştan yeniden başlanacak. Bilirkişi raporları, yeni avukatlarca kabul edilmeyerek, yeni rapor hazırlanması istenebilecek. Yeni avukatlar farklı tanıkların dinlenmesi, sanıkların farklı açılardan sorgulanması gibi yargılamayı uzatacak yeni taleplerde bulunabilecek.

Karar değişebilir

Bu yargılama sonunda, mahkemenin önceki kararını tekrar etme zorunluluğu da bulunmuyor. Mahkeme, başta işkenceden hüküm giymeleri tartışma konusu olan polislerle ilgili karar olmak üzere, önceki kararından vazgeçebilecek. Yargılama süresince tahliye kararı da verebilecek.

Uyardılar, kabul edilmedi

Çeber'in ailesinin avukatlarının, yargılama sürerken, sanıklar adına Adalet Bakanlığı, emniyet ve jandarmanın tuttuğu avukatların aynı olmasının "menfaat çatışması halinde farklı avukatlarca savunma yapılması zorunluluğu" karşısında sorun yaratabileceğini heyete bildirdiği, o dönemde başında şu anda HSYK 2. Daire Başkanı olan Nesibe Özer'in bulunduğu mahkemenin ise sanıkların birbirlerine aleyhinde suçlamada bulunmadığı, suçlamada bulunan sanıkların avukatının ise farklı olduğu gerekçesiyle herhangi bir işlem yapmadığı öğrenildi.

2 sene sonra tahliye

Bakırköy 14. Ağır Ceza Mahkemesi, işkence davaları açısından "dönüm noktası" olarak nitelenen tarihi kararında Çeber'in ölümüne neden oldukları iddia edilen 3 gardiyan ve cezaevi 2. müdürünü "müebbet" hapse mahkum etmişti. CMK'nın uzun tutukluluğu düzenleyen 102. maddesine göre, ağır cezayı gerektiren suçlardan yargılananlar en fazla 5 yıl tutuklu kalabiliyor. Müebbet hapse mahkum edilen 4 isim, 3 yıldır tutuklu bulunuyor. Buna göre, yargılama 2 yıldan uzun sürerse, tutuklu 4 cinayet sanığı tahliye edilecek.

Çeber davasında mahkeme şu kararlara imza atmıştı:

- Gözaltına alınan Çeber ve 2 arkadaşına pasif direnişlerine karşın İstinye Polis Merkezinde işkenceye maruz kaldıkları gerekçesiyle, polislerden Abdülmatalip Bozyel ve Mehmet Pek'e 3 ayrı işkence suçundan toplam 7 yıl 6 ay hapis. Sanık polis Aliye Uçak'a Aysu Baykal'a işkence yapmaktan 2 yıl 6 ay hapis. 10 polis hakkında delil yetersizliğinden beraat.

- Engin Çeber ve arkadaşlarına Metris Hapishanesi girişinde jandarmalar tarafından işkence yapmak suçlamasından 2 er ve 1 uzman çavuş hakkında delil yetersizliğinden beraat. Astsubay Başçavuş Abdülkadir Öztekin hakkında "kasten yaralama" suçundan 5 ay hapis, bu cezanın ertelenmesi.

- Engin Çeber ve arkadaşlarına 30 Eylül 2008'de Metris Hapishanesinde işkence yapıldığı gerekçesiyle, gardiyanlar Yavuz Uzun ve Murat Çise'ye 3'er kez işkence suçundan 7 yıl 6 ay hapis.

- Çeber'e yönelik kötü muameleden dolayı gardiyanlar Nevzat Kayım ve Mehmet Polat hakkında kasten yaralama suçundan 5 ay hapis, bu cezanın ertelenmesi.

- Çeber'i işkenceyle öldürmek suçundan gardiyanlar Nihat Kızılkaya, Selahattin Apaydın, Sami Ergazi hakkında müebbet hapis, bu eylemlere iştirak eden 2. Müdür Fuat Karosmanoğlu'na müebbet hapis.

- Çeber'i görmeden muayene evrakı düzenleyen Metris Hapishane doktoru Yemliha Söylemez hakkında sahte evrak tanzim etme suçundan 3 yıl 1 ay 15 gün hapis.

- 5 cezaevi yetkilisi hakkında görevi ihmalden 5 ay ceza, bu cezanın ertelenmesi.

- Gördüklerini anlatan başgardiyan Yılmaz Aydoğdu hakkında, suçu bildirmeme suçundan 5 ay hapis ve cezanın ertelenmesi.

Hasta Tutukluya Refakatçi ve Ziyaretçi Hakkı

İZLEM

Hastanede yatarak tedavi gören tutuklu ve hükümlülerin yanında, hekim raporuyla eşi, annesi, babası, kardeşi ya da çocuğu refakatçi kalabilecek, tutuklu ve hükümlüler hastaneler-

de ziyaretçi kabul edebilecek. Sağlık Bakanlığı, tutuklu ve hükümlülerin sağlık hizmetlerinin Adalet ve İçişleri bakanlıkları ile imzalanan protokol çerçevesinde yürütülmesi için düzenlemeye gitti. Sağlık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Turan Buzgan'ın yayımladığı genelgeye göre hastanelerde şu fiziki düzenlemeler yapılacak:

Yakınlar refakatçi kalacak

- Yatarak tedavi gören tutuklu ve hükümlülerin yanında hekim raporuyla eşi, annesi, babası, kardeşi ya da çocuğu refakatçi olarak kalabilecek. Hastanın böyle bir yakını yoksa cumhuriyet başsavcısının uygun gördüğü başka bir aile yakını refakatçi olabilecek.
- Hastanelerde, muayene ve tedavi için getirilen hükümlüler için bekleme alanları ayrılacak.

Firara karşı önlem

- Cezaevi olan yerlerdeki hastanelerde, firara karşı engellerin bulunduğu muhafazalı muayene odaları oluşturulacak, hükümlü ve tutukluların muayeneleri bu odalarda yapılacak. Mahkum koğuş ve servisleri özel şartlar göz önünde bulundurularak düzenlenecek.

Akıl hastanesine koğuş

- Akıl ve ruh sağığı hastanelerinin tümünde kadın, erkek ve çocuk mahkumlar için ayrı hükümlü koğuşları en kısa sürede açılacak, mevcutların kapasitesi artırılabilecek.
- Hükümlü ve tutuklular, buldukları yerdeki ya da tedavinin gerektirdiğı tıbbi yeterliliğe sahip en yakın hastaneye, aciliyet ve hayati bir zorunluluk yoksa randevu alınarak sevk edilecek. Jandarma muayene esnasında oda dışında olacak, doktorun yazılı talebi olursa muayene odasında kalabilecektir.
- Hastanelerde tutuklu ve hükümlüler için muhafazalı muayene odaları yapılabilecek kadar jandarma muayene odası içinde bulunacak, ancak doktorla hasta arasında geçecek konuşmaları duymayacak uzaklıkta duracaktır.
- Bir hastaneden başka bir hastaneye sağık kurulu raporuyla sevk yapılacak, ancak aciliyet ve hayati tehlike halinde biri hastanın kendi hekimi olmak üzere, iki hekim tarafından verilen ve başhekim tarafından onaylanan ayrıntılı bir sağık raporu da yeterli olacaktır.

Tutukluya ziyaret hakkı

- Tutuklu veya hükümlü kadınlar, cezaevi doktorunun raporu ya da en üst amirin onayı ile sağık nedeniyle kurum dışına sevk edilen çocuklarına refakat edebilecektir.
- Yatarak tedavi gören tutuklu ve hükümlüler, hekimin uygun görmesi ve cumhuriyet başsavcısının izniyle iç güvenlik görevlilerinin nezaretinde ziyaret edilebilecektir.
- Kampüslerdeki semt polikliniklerinde, diğere ceza infaz kurumlarından hükümlü ve tutukluların muayenesi de yapılabilecektir.
- Cezaevlerinde yılda bir kez verem taraması yapılacak, ceza infaz kurumuna yeni giren her tutuklu ve hükümlü muayeneden geçirilecektir.
- Tutuklu ve hükümlülere genel sağık ve ilk yardım eğitimi verilecektir.
- Üç ay içinde il ve ilçelerdeki Sağık Bakanlığı hastanelerindeki hükümlü koğuşları ve muhafazalı muayene odalarıyla ilgili valilikler tarafından oluşturulan bir komisyon tarafından hazırlanacak raporlar Sağık Bakanlığına iletilecektir.

İşyerine 1 Mayıs Afişi Asan Memurun Cezalandırılması Sözleşme'ye Aykırı

Karar Adı: Şişman et autres c. Turquie,
Başvuru Tarihi: 28 Ekim 2004,
Başvuru Numarası: 1305/05,
Karar Tarihi: 27 Eylül 2011,
Kararı Veren Daire: 2. Daire.

Kocaeli Alemdar ve Kocaeli Tepecik Vergi Müdürlüklerinde memur olarak çalışan Akın Şişman, Sedat Altun, Mehmet Necmettin Araz ve Hasan Turanlı hakkında, üyesi oldukları KESK'in 1 Mayıs kutlamalarına ilişkin afişlerini işyerinde sendika duyuruları için ayrılan yerin dışında bir yere astıkları gerekçesiyle disiplin soruşturması başlatıldı. Soruşturmanın ardından "kınama" ve "aylıktan kesme cezası" verilen ve itirazların ardından cezaları "uyarma"ya çevrilen Şişman, Altun, Araz ve Turanlı, olayda Sözleşme'nin ihlal edildiği gerekçesiyle dosyayı AIHM'e taşıdı.

Dosyayı inceleyen Mahkeme, başvuruçuların işyeri duvarlarına astıkları afişlerin 1 Mayıs kutlamaları hakkında bilgi vermek ve sendikal hakları kullanmak amacıyla asıldığına ve barışçıl bir amaç taşıdığına dikkat çekti (par. 32, 33).

Demokratik bir toplumda sendika özgürlüğünün temel önemde olduğunu ve bu özgürlüğün ancak tercih ve eylemler bakımından çeşitli alternatiflerin mevcudiyeti halinde kullanılabilceğini hatırlatan Mahkeme, başvuruçulara verilen disiplin cezasının, ne kadar hafif olursa olsun, sendika üyelerinin faaliyetlerini özgür bir biçimde gerçekleştirmelerini engeller nitelikte olduğuna dikkat çekti (par. 34). Böylece Mahkeme, dava konusu müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli olmadığına hükmederek, olayda Sözleşme'nin 11. maddesinin ihlal edildiğine karar verdi (par. 34, 35).

Ayrıca Mahkeme, Türkiye'deki memurların bu tür disiplin cezalarına karşı etkili bir başvuru yoluna sahip olmadığını tekrar hatırlatarak, olayda Sözleşme'nin 13. maddesinin de ihlal edildiğine hükmetti (par. 41).

Yargıdaki Tahliye Bürokrasisi İhlale Neden Oldu

Karar Adı: Veysel Şahin c. Turquie,
Başvuru Tarihi: 4 Şubat 2005,
Başvuru Numarası: 4631/05,
Karar Tarihi: 27 Eylül 2011,
Kararı Veren Daire: 2. Daire

20 Nisan 2001'de, Veysel Şahin hakkında, 1994'te mahkûm olduğu hapis cezasının infazı için kaldığı F tipi cezaevinde gerçekleştirilen açlık grevi sırasında

idareye karşı ayaklanmak suçundan dava açıldı. 25 Ocak 2005'te, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, İstanbul ve Edirne Savcılıklarından, başka bir suç nedeniyle tutuklu ya da hükümlü olmaması halinde Şahin'in şartlı salıverilmesini talep etti. Edirne Savcılığı, cezaevi yönetimine karşı ayaklandığı suçlamasıyla Çanakkale Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam etmekte olan davası nedeniyle, Şahin'in tahliye edilemeyeceğini İstanbul Savcılığına bildirdi. Çanakkale Ağır Ceza Mahkemesi, 2 Şubat 2005'te Şahin'in tahliye edilmesine karar verdi. İlgili savcılıklar arasında geçen yazışmaların ardından, Şahin, mahkemenin tahliye kararından ancak 3 gün sonra, 5 Şubat 2005'te tahliye edildi (par. 11, 12). Şahin, yazışmalar sırasında geçen 3 günlük süre boyunca özgürlüğünden yoksun bırakıldığı gerekçesiyle dosyayı AİHM'e taşıdı.

Dosyayı inceleyen Mahkeme, tahliye kararlarının uygulanmasında yaşanan gecikmelere karşı yapılan başvurular bakımından, 4675 Sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu'nda bu başvurular için herhangi bir öncelik tanınmadığına, bu başvurularla ilgili olarak hâkime bir hafta süre verildiğine ve bu sürenin başvurucaunun özgürlüğünden yoksun bırakıldığı 3 günlük süreden zaten uzun olduğuna dikkat çekti (par. 21).

Özgürlüğünden keyfi bir biçimde yoksun kılınmama hakkının taşıdığı önem nedeniyle, devletin ilgili düzenlemelerdeki kusurları giderme ve kişinin özgürlüğünden keyfi bir biçimde yoksun kılınmasına yol açabilecek kusurları ortadan kaldırma yükümlülüğü altında olduğunu hatırlatan Mahkeme, mevcut içtihadı çerçevesinde, Şahin'in tahliyesine ilişkin idari formalitelerin en aza indirilmiş sayılmayacağını kabul ve böylece olayda Sözleşme'nin 5. maddesinin ihlal edildiğine hükmetti (par. 28, 29).